

ФАКТИ ЗА КАДМИИУМ

Се проценува дека 10.000 ЕУ работници се потенцијално изложени на кадмиум и на неговите соединенија. Работниците може да бидат изложени на кадмиум преку топење и преработка на метали или преку испарувањето во индустријата која произведува батерии, обвивки или пластика. Изложеноста на кадмиум може да биде опасна, посебно кај работни позиции во кои работниците се изложени на прашина или чад, загревачки површини кои содржат кадмиум, работници кои заваруваат или сечат или лемат материјали кои содржат кадмиум. Основните начини на изложеност се преку вдушување на прашина или чад, иако постојат случаи на несакано вдишување на прашина преку контаминирани дланки. Кадмиумот и неговите соединенија се класифицирани како канцерогена група 1 од IARC, што значи дека се канцерогени за луѓето. Предизвикуваат канцер на белите дробови, но разгледани се случаи и на канцер на бубрезите и на простатата.

МАКЕДОНСКО ЗДРУЖЕНИЕ ЗА
ЗАШТИТА ПРИ РАБОТА
www.mzzpr.org.mk

Каде се појавува ризикот

Работниците во повеќето индустрии се потенцијално изложени на кадмиум. Најголема веројатност за изложеност на кадмиум е во производство и рафинерија, производство на Ni-Cd батерии, при лазирање, производство на пигменти и при лемење. Изложеност е најчесто во градежништвото, производство на метални производи (посебно батерии), во индустриите за обоени метали и производство на пластични производи.

Повеќе за супстанцата

Кадмиум е природен елемент кој се наоѓа во земјината кора. Има специфични особини како на пример отпорност на корозија, ниска температура на топење, висока термичка и електрична спроводливост, со што е практичен за широка индустриска употреба. Овој метал е мек, без мирис и со сребрено бело боја и за првпат бил користен во пигментите на боите и како замена за калај. Денес, околу ¾ од кадмиумот се употребува како електродна компонента во алкалните батерии, со потсетување за негова употреба во пигментите, лаковите, облогите и како стабилизатор за пластика.

Кои се симптомите и какво е влијанието

Изложеноста на кадмиум може да предизвик локален осип на кожата или очите. Акутно вдишување (високо ниво за краток временски период) може да резултира со симптоми слични на настинка (грозница, треска и болки во мускулите) и може да ги оштети белите дробови. Хронична изложеност (ниско ниво за подолг временски период) може да резултира како болест на бубрезите, коските и белите дробови. Примарните и најсериозните негативни здравствени ефекти на долготрајната изложеност на кадмиум вклучуваат бубрежна дисфункција, рак на белите дробови и рак на простата.

Латентен период помеѓу изложеноста на кадмиум и појавата на канцер е околу 10 години.

Што може да направите

Спроведувајте постојани соодветни мерења на изложеноста се со цел да се знае кога треба да се преземат активности. Испитајте дали работниците известуваат за раните симптоми. Работниците треба да бидат свесни од ефектите на изложеноста на кадмиум на работното место.

Најефективниот начин да се превенира изложеноста на штетни метали како што е кадмиум е преку елиминација или замена. Замената е возможна со помалку токсични алтернативи на кадмиум кој е достапен за батерии за полнење (никел метал хлорид), лазирање (цинк, алиминиум депониран од пареа), пигменти (циериум сулфид) и стабилизатори за пластика. Административните дејствија вклучуваат лимитирање на времето кое работникот го поминува на работа која е со потенцијална изложеност на кадмиум. Личната заштитна опрема вклучува носење на соодветна респираторна заштита и облека, но треба да се користи како последен ресурс, по воведувањето на инженерските решенија.

Референци: IARC, OSHA, NIEHS, EC, CDC